

PRIORITIES OF NATIONAL IDENTITY IN NEW UZBEKISTAN

Botir Dulanov

independent researcher

Academy of Public Administration under the President of the Republic of Uzbekistan

Tashkent, Uzbekistan

E-mail: bek.us@mail.ru

ABOUT ARTICLE

Key words: National identity, national values, national revival, national idea, national progress, spiritual development, national culture, national history, national ideology, national identity, national traditions.

Received: 14.04.25

Accepted: 16.04.25

Published: 18.04.25

Abstract: This article analyzes Uzbekistan's priorities in national self-awareness, which has embarked on a new path of development. The process of national self-awareness is the foundation for the spiritual, cultural, and social development of the country. The article highlights the importance of such areas as the restoration of national values, the preservation of historical heritage, the formation of a national idea that meets modern requirements, as well as the strengthening of patriotism and respect for national identity among young people. The role of education, enlightenment, and cultural and spiritual reforms in national self-awareness is also considered. This article contributes to a deeper understanding of the processes of national revival and development of Uzbekistan.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА МИЛЛИЙ ЎЗЛИКНИ АНГЛАШНИНГ УСТУВОР ЙЎНАЛИШЛАРИ

Ботир Дуланов

мустақил изланувчи

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви Академияси

Тошкент, Ўзбекистон

E-mail: bek.us@mail.ru

МАҚОЛА ҲАҚИДА

Калит сўзлар: Миллий ўзлик, миллий кадриятлар, миллий тикланиш, миллий ғоя, миллий юксалиш, маънавий тараққиёт, миллий маданият, миллий тарих, миллий

Аннотация: Мазкур мақолада Янгича тараққиёт йўлига қадам қўйган Ўзбекистоннинг миллий ўзликни англаш борсидаги устувор йўналишлари таҳлил

мафкура, миллий ўзига хослик, миллий анъаналар.

килинг. Миллий ўзликни англаш жараёни мамлакатнинг маънавий, маданий ва ижтимоий ривожланиши учун пойдевор ҳисобланади. Мақолада миллий кадриятларни тиклаш, тарихий меросни асраш, замонавий талабларга мос миллий ғояни шакллантириш ҳамда ёшлар онгида ватанпарварлик ва миллий ўзликка ҳурмат туйғусини кучайтириш каби йўналишларнинг аҳамияти ёритиб берилган. Шунингдек, миллий ўзликни англашда таълим, маърифат ва маданий-маънавий ислохотларнинг роли алоҳида кўрсатилган. Ушбу мақола Ўзбекистоннинг миллий тикланиш ва юксалиш жараёнларини янада чуқурроқ англашга ҳисса қўшади.

ПРИОРИТЕТЫ НАЦИОНАЛЬНОГО САМОСОЗНАНИЯ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ

Ботир Дуланов

независимый исследователь

Академия государственного управления при Президенте Республики Узбекистан

Ташкент, Узбекистан

E-mail: bek.us@mail.ru

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: Национальное самосознание, национальные ценности, национальное возрождение, национальная идея, национальное развитие, духовное развитие, национальная культура, национальная история, национальная идеология, национальное своеобразие, национальные традиции.

Аннотация: В этой статье проанализированы приоритетные направления национального самосознания Узбекистана, вступившего на новый путь развития. Процесс национального самосознания является основой духовного, культурного и социального развития страны. В статье освещено значение таких направлений, как возрождение национальных ценностей, сохранение исторического наследия, формирование национальной идеи, соответствующей современным требованиям, а также усиление чувства патриотизма и уважения к национальному самосознанию у молодежи. Также отдельно рассмотрена роль образования, просвещения и культурно-духовных реформ в национальном самосознании. Данная статья способствует более глубокому пониманию процессов национального возрождения и возрождения Узбекистана.

Кириш. Янги Ўзбекистонда миллий ўзликни англашнинг устувор йўналишлари бугунги кунда долзарб масала ҳисобланади. Чунки, у миллатнинг маънавий ва маданий тикланиши ҳамда жамиятнинг барқарор ривожланиши учун муҳим пойдевор бўлиб хизмат қилади. Глобаллашув жараёнида ўз миллий қадриятларини асраш, тарихий меросни қайта тиклаш ва авлодларга етказиш ҳар бир миллатнинг истиқлол ва ўзлигини сақлаб қолишда ҳал қилувчи аҳамият касб этади. Шу билан бирга, ёшлар онгида миллий ғурур ва ватанпарварлик ҳиссини кучайтириш, уларни миллий қадриятлар ва анъаналар асосида тарбиялаш жамиятнинг барқарорлиги ва мамлакатнинг ривожланиш истиқболларини белгилайди. Шу боис, бу йўналишда олиб борилаётган изчил сиёсат ва амалий чора-тадбирлар Янги Ўзбекистон тараққиётининг стратегик вазифаларидан биридир.

Методология. Халқимиз тарихидаги буюк сиймолари Абу Наср Форобий, Абу Али ибн Сино, Абу Райҳон Беруний, Алишер Навоий, Мирзо Улуғбек сингари буюк олимларнинг асарларида миллий ўзликнинг англашга доир қарашлар ва ёндашувлар ўз ифодасини топган.

Абу Наср Форобийнинг «Бахт саодатга эришиш ҳақида» ва «Фозил одамлар шахри» асарларида “ҳар бир инсон ўз табиати билан шундай тузилганки, у яшаш ва олий даражадаги етукликка эришмоқ учун кўп нарсаларга муҳтож бўлади. У бир ўзи бундай нарсаларни қўлга кирита олмайди, уларга эга бўлиш учун инсонлар жамоасига эҳтиёж сезади. Шу сабабли яшаш учун зарур бўлган, кишиларни бир-бирларига етказиб берувчи ва ўзаро ёрдамлашувчи кўпчиликнинг бирлашуви орқалигина одам ўз табиати буйича интилган етукликка эришуви мумкин. Бундай жамоа аъзоларининг фаолияти бир бутун ҳолда уларнинг ҳар бирига яшаш ва етукликка эришув учун зарур бўлган нарсаларни етказиб беради” [1] деган қарашларида ҳар бир инсон юксалиши ва тараққий қилиши учун ўз жамоаси атрофида бирлаши ва белгиланган мақсад сари ҳаракат қилиши лозимлигини таъкидлайди. Форобийнинг ғоялари миллатга хос маданий ва маънавий қадриятларни асраш ва ривожлантиришга ишора қилади, аммо бу бевосита “миллий ўзлик” тушунчаси шаклида эмас, балки умумий инсонпарварлик ва ахлоқий қадриятлар нуқтаи назаридан ёритилган.

Ҳозирги глобаллашув шароитида ҳар бир давлат ва ҳар бир жамият бирлашсагина миллий ўзлигини сақлаб қолади, балки миллий мустақилигини мустаҳкамлаш имкониятига эга бўлади. Миллий ўзликни англаш — бу халқнинг ўзига хос маданияти, тарихи, тили, анъаналари ва қадриятларини идрок этиш, сақлаш ва ривожлантиришга йўналтирилган жараён. Бу жараён нафақат шахсий даражада, балки бутун жамият учун ҳам муҳимдир. Бу борада Президентимиз Ш.Мирзиёевнинг “Ота-боболаримиз таъкидлаганидек, ўзлигини чуқур англаб етмаган, тарихий, диний ва маданий-маърифий илдизларидан жудо бўлган

халқ ёки давлат, вақти келиб албатта инқирозга учраши ва тарих зарварақларидан буткул ўчиб кетиши ҳеч гап эмас” [2] -деб таъкидлашлари ҳар бир инсоннинг олдига чуқур вазифа қўяди, яъни нафақат миллий ўзлигини англаш ва сақлаш балки келажак авлодларга ҳам етказиш муҳим вазифалардан бири ҳисобланади.

Ибн Синонинг асарларида миллий ўзликнинг англаш жараёни бевосита инсоннинг ақлий ва ҳиссий ривожланиши билан уйғун шаклда намоён бўлишига эътибор қаратилади. Хусусан, инсоннинг ақлий ва ҳиссий камол топиши уни юксалишига, шу жумладан жамиятни барқарорлиги ва давлатнинг равнақиға ҳисса қўшади. Ибн Сино қарашларидан шуни хулоса қилиш мумкинки, биринчидан, инсон миллий ўзлигини англаши жамиятдаги ўзаро бирдамликка боғлиқ; иккинчидан, инсон миллий ўзлигини англаши уларни ўзаро ҳамкорликда ва ҳаммаслақда ишлашини, биргалиқда моддий ва маънавий неъматлар тайёрлашини таъминлайди; учинчидан, ҳар бир шахс миллий ўзлигини англаши унинг миллий қадриятлари, тили ва урф-одатлари билан уйғун равишда ривожлантириб боради [3].

Абу Али ибн Синонинг илмий ва фалсафий ғоялари ҳар бир миллатнинг маънавий ва маданий меросини ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этади. Унинг илм ва маърифатга бўлган чақириқлари миллий ўзликни сақлаш ва ривожлантиришдаги универсал аҳамиятга эга. Ибн Сино фалсафасида инсонни алоҳида бир шахс сифатида маърифатга ва маънавий камолотга интилувчи мавжудот сифатида тасвирлайди. Унинг фикрига кўра, инсон ўзининг рухий ва ақлий қобилиятларини ривожлантириш орқали ўз моҳиятини англайди, шунингдек, инсон ўзининг маданий, маънавий ва ахлоқий асосларини тушуниши миллий ўзликни англашнинг бир қисми бўлиши мумкин.

Абу Райҳон Берунийнинг **“Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар”** асарида қадимги халқларнинг анъаналари, урф-одатлари ва диний эътиқодлари ҳақида кенг маълумот берилган. У шундай маданий маълумотларни ўрганиш орқали ҳар бир миллат ўзининг илдизларини англаши мумкинлигини таъкидлайди. У тарихий ва маданий ёдгорликларни ўрганиш орқали миллатнинг ўзига хослигини сақлаб қолиш муҳимлигини кўрсатади. Маданий меросни асраш ва ўрганиш орқали миллатлар ўзларининг тарихий ўзлигини англайди.

Абу Райҳон Берунийнинг **“Ҳар бир халқнинг урф-одатлари, анъаналари ва эътиқодлари ўзига хос бўлиб, уларнинг келиб чиқишини тушуниш учун халқнинг тарихи ва унинг ёдгорликларини ўрганиш лозим”** [4] деган фикрлари ҳар бир миллатнинг миллий ўзлигини англаш жараёнига таъсир этувчи омилларни билиш учун уларнинг тарихини, маданиятини ва қадриятларини ўрганиш мақсадга мувофиқ. Республикамизда бу борада ҳам сўнги йилларда қатор ишлар амалга оширилмоқда. Миллий ўзликни англаш, тарихий

хотира давомийлигини таъминлаш, улкан ёзма меросни асраб-авайлаш, бойитиб бориш ва тадқиқ қилиш ҳамда маданий ва маънавий қадриятларни оммалаштириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 24 майдаги «Қадимий ёзма манбаларни сақлаш, тадқиқ ва тарғиб қилиш тизимини янада такомиллаштириш чоратадбирлари тўғрисида»ги қарорида белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, тарихий ва маданий меросимиз намуналарини ҳар томонлама чуқур ўрганиш, буюк аллома ва мутафаккирларимизнинг жаҳон илм-фани ва цивилизацияси ривожига қўшган беқиёс ҳиссасини тарғиб қилиш, шу орқали халқимиз, айниқса, ёш авлоднинг буюк маънавий меросимизга ҳурматини ошириш ҳамда она юртимизга меҳр ва садоқат туйғуларини шакллантириш бўйича ишлар самарадорлигини кескин равишда яхшилаш масалаларига эътибор қаратилмоқда.

Алишер Навоий миллий ўзликни англаш масалаларига катта эътибор қаратган ва ўз ижодида бу ғояларни тарғиб қилган. Унинг асарларида миллий ўзлик, тил, маданият ва тарихни қадрлаш, миллий ғурурни уйғотишга қаратилган фикрлар кенг ўрин олган. Навоий ўз ижоди орқали ўз халқига ва келажак авлодларга миллий қадриятларнинг аҳамиятини англатишга интиланган. Алишер Навоийнинг **"Лисон ут-тайр"** асарида миллий ўзликни англашга доир фикрлар рамзий ва мажозий йўсинда ифодаланган. Асар инсон маънавий комилликка эришиш, ўзлигини англаш ва инсоннинг ички имкониятларини кашф қилишга қаратилган. "Эй инсонни маърифат кони қилиб, унинг кўнглини маърифат жаҳони айлаган! Маърифатни ҳар кимга тақсимлаб, жаҳонда унга ориф -билувчи дея исм қўйдинг. Кимларни маърифатга муяссар этган бўлсанг, уларнинг ҳолатини турлича қилдинг. Бунда ҳар бир кишининг сайр этишини ўз камолига мослаштирдим. Ҳар бир кишининг яқинлигини унинг турмушига яраша қилиб бердинг" [5]. Ҳазрат Алишер Навоийнинг **"Лисон ут-тайр"** асаридаги мазкур жумлада инсоннинг ўзи ва унинг жамият ҳақида тўлақонли англаши борасида сўз юритилади. Миллий ўзликни англаш учун инсон ўз тарихини, маданиятини ва маънавий меросини билиши зарур. Бу билим миллий ўзликни шакллантиришга ёрдам беради. Бу жумланинг мазмуни шундан иборатки, инсон маърифат орқали фақат ўз шахсий камолотига эмас, балки ўз миллати ва жамиятининг ривожига ҳам ҳисса қўшади. Миллий ўзликни англаш шунга асосланади.

Асосий қисм. Дарҳақиқат, Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг "Дунёдаги қадимий ва бой тиллардан бири бўлган ўзбек тили – халқимиз учун миллий ўзлгимиз ва мустақил давлатчилигимиз тимсоли, бебаҳо маънавий бойлик, буюк қадриятдир" -деган фикрлари бугунги кунда миллий тилимиз – ўзбек тилининг софлигини сақлаб қолиш ва уни келажак авлодга етказиш давлат сиёсати даражасидаги муҳим вазифалардан саналади. Бунинг учун маданий меросимизни сақлаш ва

ривожлантириш, миллий тарихимизни ўрганиш, шу орқали миллий кадриятларимизни тарғиб қилиш ҳамда глобал маданий таъсирларни миллий манфаатлар билан уйғунлаштириш масалаларига алоҳида эътибор қаратиш мақсадга мувофиқ.

Ҳозирги кунда ўз она тилини унутган, ўз она тилида сўзлашишдан уяладиган, ўз она тилини ҳурмат қилмайдиган ёшлар қатлами ҳам шаклланиб келаётганлигини кўришимиз мумкин. Бундай ёшларда миллий ғурур ва миллий ифтихор туйғуси юқори бўлмайди. Ўз тилини йўқотиб, миллий ўзлигини англамаганлар миллий ҳамжиҳатликка путур етказди. Зеро, Авлоний бобомиз тўғри таъкидлаганларидек: “Миллий тилни йўқотмак, миллатнинг руҳини йўқотмакдур” [6] шуни ҳисобга олиб миллий ўзликнинг англашнинг асосий омилларидан бири миллий тилимизни қадрлашимиз, уни миллатнинг мустақилиги рамзи сифатида қарашамиз муҳим аҳамият касб этади.

Маърифатпарвар жадидлар вакили Маҳмудхўжа Бехбудий миллий ўзликни англаш муҳим деб ҳисоблаб, 1914 йили “Ойна” журналида “Сарт сўзи мажхулдур” сарлавҳали мақоласида: “Қабиласининг исмини ва етти отасининг отини билмайдургонларни “марқуқ” дерлар” [7] деб таъкидлайди. Яъни, ўз тарихини билмаган, ўз насл насабини англамаган инсонда миллий ўзликни англаш туйғуси шаклланмайди, бундай инсонлар қаерда фаровонлик бўлса, ўша ерни ватан ҳисоблаб, ўзларини “дунё фуқароси” сифатида эътироф этади. Натижада ватансизлик ғояси қурбонига айланадилар.

Яна бир жадид маърифатпарварларидан бири Абдурауф Фитрат миллий ўзликни англаш ва миллий уйғониш ғояларини шакллантириш борасида қатор фикрларни илгари сурган. Жумладан, Абдурауф Фитратнинг “Раҳбари нажот” (“Нажот йўли”), “Оила”, “Мавлуди Шариф ёки Муръоти хайр ул Башар” каби асарларида “Миллатнинг тириклиги унинг маърифатли фарзандларининг сони билан ўлчанур” деган қарашларида миллий ўзликни англаш учун таълим ва маърифатнинг аҳамиятини уқтиради. Унинг “миллат ўз тилини, ўз маданиятини йўқотса, у миллат бўлишдан тўхтади” деган қарашларида миллатнинг ўзлигини сақлаб қолиш учун тил ва маданиятни ҳимоя қилиш зарурлигини таъкидлайди [8]. Хулоса сифатида айтиш мумкинки, барча жадид маърифатпарварларини асарларида ва қарашларида миллий мустақилликни сақлаш миллий ўзлик билан узвий боғлиқ эканлигини таъкидлайдилар. Инсон миллий ўзлигини аниқлаш учун билимга, маърифатга ва маънавиятга эга бўлиши лозимлиги баён қилинган.

Ҳозирги кунда юртимизда миллий ўзликнини англаш борасида тизимли ислоҳотлар амалга оширилаётганлиги гувоҳи бўламиз. Мазкур ислоҳотларни мазмун-моҳияти Ўзбекистонда сўнги йилларда қабул қилинган 30 дан ортиқ норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда ўз ифодасини топди. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 24 майдаги “Қадимий ёзма манбаларни сақлаш, тадқиқ ва тарғиб қилиш тизимини янада

такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2995-сон, 2019 йил 11 июлдаги “«O‘zbekiston tarixi» телеканалини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 4390-сон, 2021 йил 12 августдаги «Ватандошлар» жамоат фондини ташкил этиш тўғрисида”ги 5220-сон қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 17 апрелдаги “Маъмурий ислохотлар доирасида маданият соҳасида давлат бошқарувини самарали ташкил қилиш чора-тадбирлари белгиланганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги 207-сон қарорларида миллий ўзликни англашни тарғиб қилиш борасида қатор вазифалар белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг 40 га яқин нутқлари (2027-2024 йиллар) да “Миллий ғоя” масаласида қарашлари ва ёндашувлар берилган [9]. Жумладан, Президентимиз Шавкат Мирзиёев раислигида 2023 йил 22 декабрь куни Республика Маънавият ва маърифат кенгашининг кенгайтирилган йиғилишида аввало, маънавият ва маданият соҳаси учун методик асос бўлиб хизмат қиладиган миллий ғоямизни ривожлантириш бўйича алоҳида дастурий ҳужжат ишлаб чиқиш лозимлиги таъкидланди [10]. Миллий ғоя ва миллий ўзлик ўзаро чамбарчас боғланган тушунчалардир. Миллий ғоя – бу миллатнинг умумий манфаатлари, қадриятлари ва келажакка интилиши акс этган мафкуравий йўналиш. У миллатнинг бирлашувига ва тараққиётига хизмат қилади. Миллий ўзлик эса инсоннинг ўзига хослигини, миллатга мансублигини англаш ва ўз маданияти, анъаналари, тарихи билан фахрланиш ҳиссидир. Миллий ғоя миллий ўзликни мустаҳкамлашда муҳим роль ўйнайди, чунки у халқнинг маънавий асосларини белгилайди, миллий ўзлигини асраб-авайлаш ва ривожлантиришга йўналтиради. Шундай қилиб, миллий ўзлик ва миллий ғоя бир-бирини тўлдирувчи, миллатни бирлаштирувчи ва унинг барқарор тараққиётини таъминловчи асосий омиллар ҳисобланади.

Шунингдек, 2017-2024 йилларда қабул қилинган 50 га яқин норматив-ҳукукий ҳужжатларда “Миллий ғоя” билан боғлиқ мақсадлар ва вазифалар белгиланган. Шуларни амалга оширишда “миллий ғоя”ни “миллий ўзликни англаш” билан боғлиқ ҳолда ўрганганиш мақсадга мувофиқ.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2022 йил 29 декабрь куни “Таълим сифатини ошириш – Янги Ўзбекистон тараққиётининг яқкаю ягона тўғри йўлидир!” мавзусидаги замонавий дарсликлар кўргазмаси билан танишди. Президент янги дарсликлар билан танишиб, уларнинг мазмуни юзасидан тавсиялар берди. Жумладан, “дунё педагоглари тажрибасидан фойдаланган яхши. Шу билан бирга, дарсликларда миллий ғоя, аждодларимиз мероси ҳам бўлиши керак. Масалан, жадид боболаримиз таълим бўйича қанча ишлар қилган. Яқинда Элбек домлани ўқидим. «Қиз болани ўқитган давлат бутун

жамиятни ўқитган бўлади» деб ёзган экан. Бизнинг дарсликларимизда бундай гаплар йўқ-ку. Нима демоқчиман? Янги дарсликларни шундай мукамал тайёрлаш керакки, кейинчалик бунга яна қайтмайлик. Бугунги таълим қирқ йилдан кейин биз ҳақимизда сўзлайди» [11], - деб таъкидлашлари бугунги кунда миллий ғояни миллий ўзликни англаш билан ўзаро ўйғунликда тарғиб қилишни кўрсатади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг “Миллий тикланишдан – миллий юксалиш сари” деб номланган тўртинчи жилд асарида “Миллий тикланишдан – миллий юксалиш сари” ғоясини амалга ошириш механизмлари ва уни амалга оширишнинг илмий асоси келтирилган. Жами 21 та норматив-ҳуқуқий ҳужжатда «Миллий тикланишдан—миллий юксалиш сари» ғоясини амалга ошириш бўйича вазифалар белгиланган [12].

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг “Миллий тикланишдан – миллий юксалиш сари” асари мамлакатнинг келажак ривожланишига хизмат қиладиган муҳим дастуриламал ҳужжат бўлиб, унда жамият ҳаётининг барча соҳаларида ислохотларни амалга оширишга доир илмий-назарий асослар ҳамда амалий механизмлар акс этган.

Мазкур асарда миллий кадриятларни тиклаш, замонавий билим ва инновацияларни жорий қилиш орқали мамлакат тараққиётини янги босқичга олиб чиқишга қаратилган “Миллий тикланишдан – миллий юксалиш сари” ғоясини рўёбга чиқаришнинг ҳуқуқий ва институционал асослари аниқ белгилаб берилган. Хусусан, сўнги йилларда қабул қилинган 21 та норматив-ҳуқуқий ҳужжатда ушбу ғояни амалга оширишга қаратилган вазифалар белгиланган бўлиб, улар иқтисодий, ижтимоий, маданий ва сиёсий соҳалардаги ислохотларни қамраб олади.

Долзарб вазифа сифатида мазкур ғояни амалга ошириш механизмларини тадқиқ этиш, унинг амалий самарадорлигини таъминлаш ва илмий-назарий асосларини чуқур таҳлил қилиш миллий тикланиш ва юксалиш жараёнларига катта ҳисса қўшади. Бундай тадқиқотлар Ўзбекистоннинг стратегик мақсадларига эришишга хизмат қилади ва халқ фаровонлигини оширишда муҳим роль ўйнайди.

Шу боис, Президент Ш.Мирзиёев асарларида ва тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда белгиланган вазифаларни амалга ошириш механизмларини чуқур ўрганиш ҳамда уларни ҳаётга самарали татбиқ қилиш йўллари ишлаб чиқиш жамият тараққиёти учун долзарб масала бўлиб қолмоқда.

Хулоса. Янги Ўзбекистонда миллий ўзликни англаш жамиятнинг барқарор ривожланиши ва келажак тараққиёти учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Миллий кадриятларни тиклаш, тарихий меросни асраш ва ёш авлод онгида ватанпарварлик руҳини

шакллантириш каби устувор йўналишлар давлатнинг маънавий ва маданий салоҳиятини юксалтиришга хизмат қилади. Шунингдек, таълим ва маърифат соҳаларида амалга оширилаётган ислохотлар орқали миллий ўзликни англаш жараёни янада мустаҳкамлаш мумкин. Мақолада берилган таҳлиллار шундан далолат берадики, миллий ўзликни англаш нафақат мамлакатнинг тарихий ривожланиши, балки унинг замонавий тараққиёт йўлидаги муваффақиятини таъминлашда ҳам муҳим ўрин тутди. Бу йўналишдаги изчил ҳаракатлар Янги Ўзбекистонни жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўринга эга бўлган давлат сифатида шакллантиришга хизмат қилади.

Адабиётлар рўйхати (references)

1. *Абу Наср* Форобий. *Фозил одамлар шаҳри*. –Т.: Абдулла Қодирий номидаги халқ мероси нашриёти, 1993. –Б.186.
2. Мирзиёев Ш.М. Ҳозирги замон ва Янги Ўзбекистон. -Т.: “Ўзбекистон нашриёти”, 2024.-Б.42.
3. Абу Али ибн Сино. Тиббий рисоалар.-Тошкент.: «Фан»,2017.-Б.119.
4. Абу Райҳон Беруний Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар.-ТА. 1 т. -. Т.: “Фан”, 2018.
5. Alisher Navoiy. Lison ut- tayr. – Т., 2019.-Б.100.
6. www.ziyouz.uz Абдулла Авлоний. Танланган асарлар. 2 жилдлик. 1-жилд.
7. **Н.Шоалиева.** Маҳмудхўжа Беҳбудий: “Миллат тараққийси хаёлий орзу-ҳавасда эмас, фарзандлар камолотидадир” // https://www.dkm.gov.uz/uz/mamudhuza-bebudij-millat-tarakkijsi-haelij-orzu-avasda-emas-farzandlar-kamolotidadir?utm_source
8. *Абдурауф Фитрат.* Танланган асарлар. 2-жилд: Илмий асарлар — Т.: «Маънавият», 2011.-Б. 143.
9. <https://president.uz/uz/search/index?SearchForm>.
10. Маънавият бошқа соҳалардан олдинда юриши, янги кучга, янги ҳаракатга айланиши керак. // <https://president.uz/uz/lists/view/6941>
11. Президент замонавий дарсликлар кўргазмаси билан танишди. // <https://president.uz/uz/lists/view/5797>
12. <https://www.lex.uz/search/nat?status>